KOMISIJAS IETEIKUMS

(2014. gada 3. marts)

par bromētu antipirēnu klātbūtnes uzraudzību pārtikā

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2014/118/ES)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 292. pantu,

tā kā:

(1) Bromēti antipirēni ir bromorganiski savienojumi, ko izmanto uz izstrādājumiem, lai ugunsgrēka gadījumā novērstu vai palēninātu uzliesmojošu materiālu aizdegšanos. Tos parasti izmanto daudzās dažādās patēriņa precēs, piemēram, elektroprecēs, automobiļos, mēbelēs un celtniecības materiālos, lai mazinātu izstrādājuma uzliesmojamību. Bromēti antipirēni var izdalīties vai izgarot no izstrādājumiem, kuros tie izmantoti. Tā kā patēriņa preces lietošanas cikla beigās tiek izmestas, laika gaitā šīs vielas ir piesārņojušas vidi un pārtikas ķēdi.

(2) Tomēr bromēti antipirēni ir noturīgi, bioakumulatīvi un toksiski gan cilvēkiem, gan videi. Ir aizdomas, ka tie iedarbojas uz centrālo nervu sistēmu un izraisa endokrīnās sistēmas traucējumus, un tie ir atrasti biotās vidē.

(3) Tāpēc Komisija aicināja Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi (*EFSA*) sagatavot zinātnisku atzinumu par apdraudējumu cilvēku veselībai saistībā ar bromētu antipirēnu sastopamību pārtikā.

(4) *EFSA* Zinātnes ekspertu grupa jautājumos, kas saistīti ar piesārņojumu pārtikas apritē, laikā no 2010. septembra līdz 2012. gada septembrim pieņēma sešus zinātniskos atzinumus [1] par dažādām bromēto antipirēnu klasēm.

(5) Attiecībā uz vairākām no minētajām klasēm *EFSA* ieteica veikt turpmāku datu apkopošanu par to līmeni pārtikā un cilvēka organismā.

(6) Bromētu antipirēnu līmenis dzīvnieku izcelsmes pārtikā varētu būt saistīts ar šo vielu klātbūtni dzīvnieku barībā, tāpēc, pamatojoties uz pirmajiem pārtikas uzraudzības rezultātiem 2014. gadā, 2015. gadā būtu jāpublicē ieteikums par dzīvnieku barības uzraudzību,

IR PIEŅĒMUSI ŠO IETEIKUMU.

1. Dalībvalstīm 2014. un 2015. gadā būtu jāveic uzraudzība attiecībā uz bromētu antipirēnu klātbūtni pārtikā. Uzraudzībā būtu jāiekļauj plašs atsevišķu pārtikas produktu spektrs, kas atspoguļo patēriņa ieradumus, lai varētu precīzi aplēst eksponētību, un saistībā ar dažādajām bromēto antipirēnu klasēm būtu jāiekļauj dažādas pārtikas preces.

2. Dalībvalstīm būtu jāievēro paraugu ņemšanas procedūras, kas noteiktas Komisijas Regulas (ES) Nr. 252/2012 [2] II pielikumā, lai nodrošinātu, ka paņemtie paraugi ir reprezentatīvi attiecībā uz partiju, no kuras tie ņemti.

3. Dalībvalstīm būtu jāveic dažādo bromēto antipirēnu klašu analīze, lai noteiktu uzskaitīto vielu klātbūtni attiecīgajās pārtikas precēs:

a) par polibromdifenilēteru (*PBDE*) klasi: 2,2',4-tribromdifenilētera (*BDE*-28, *CAS* Nr. 41318-75-6); 2,2',4,4'-tetrabromdifenilētera (*BDE*-47, *CAS* Nr. 5436-43-1); 2,2',4,5'-tetrabromdifenilētera (*BDE*-49, *CAS* Nr. 243982-82-3); 2,2',4,4,5'-pentabromdifenilētera (*BDE*-99, *CAS* Nr. 60348-60-9); 2,2',4,4',6-pentabromdifenilētera (*BDE*-100, *CAS* Nr. 189084-64-8); 2,2',3,4,4'5'-heksabromdifenilētera (*BDE*-138, *CAS* Nr. 67888-98-6); 2,2',4,4',5,5'-heksabromdifenilētera (*BDE*-153, *CAS* Nr. 68631-49-2); 2,2',4,4',5,6'-heksabromdifenilētera (*BDE*-154, *CAS* Nr. 207122-15-4); 2,2',3,4,4',5',6-heptabromdifenilētera (*BDE*-183, *CAS* Nr. 207122-16-5) un 2,2',3,3',4,4',5,5',6,6'-dekabromdifenilētera (*BDE*-209, *CAS* Nr. 1163-19-5) klātbūtni olās un olu produktos,

[1] *EFSA* Zinātnes ekspertu grupa jautājumos, kas saistīti ar piesārņojumu pārtikas apritē (*CONTAM*). *Scientific Opinion on Polybrominated Biphenyls (PBBs) in Food. EFSA Journal* 2010; 8(10):1789 (151 lpp.). doi:10.2903/j.efsa.2010.1789.
Scientific Opinion on Polybrominated Diphenyl Ethers (PBDEs) in Food. EFSA Journal 2011; 9(5):2156 (274 lpp.). doi:10.2903/j.efsa.2011.2156.
Scientific Opinion on Hexabromocyclododecanes (HBCDDs) in Food. EFSA Journal 2011; 9(7):2296 (118 lpp.). doi:10.2903/j.efsa.2011.2296.
Scientific Opinion on Tetrabromobisphenol A (TBBPA) and its derivatives in food. EFSA Journal 2011; 9(12):2477 (61 lpp.). doi:10.2903/j.efsa.2011.2477.
Scientific Opinion on Brominated Flame Retardants (BFRs) in Food: Brominated Phenols and their Derivatives. EFSA Journal 2012; 10(4):2634 (42 lpp.). doi:10.2903/j.efsa.2012.2634.
Scientific Opinion on Emerging and Novel Brominated Flame Retardants (BFRs) in Food. EFSA Journal 2012; 10(10):2908 (125 lpp.). doi:10.2903/j.efsa.2012.2908.

[2] Komisijas 2012. gada 21. marta Regula (ES) Nr. 252/2012, ar ko nosaka paraugu ņemšanas un analīzes metodes dioksīnu un dioksīniem līdzīgu polihlorbifenilu (*PCB*) un *PCB*, kuri nav līdzīgi dioksīniem, koncentrācijas oficiālai kontrolei konkrētos pārtikas produktos un atceļ Regulu (EK) Nr. 1883/2006 (OV L 84, 23.3.2012., 1. lpp.).

pienā un piena produktos, gaļā un gaļas produktos, dzīvnieku un augu taukos un eļļās, zivīs un citās jūras veltēs, produktos īpašam uzturam un zīdaiņu un mazu bērnu pārtikā, izmantojot analīzes metodes ar kvantitatīvās noteikšanas robežu 0,01 ng/g slapjā svara vai mazāk;

b) par heksabromciklododekānu (HBCDD) klasi: (+/–)-α-HBCD (1,2,5,6,9,10-heksabrom-(1R,2R,5S,6R,9R,10S)-rel-ciklododekāns, *CAS* Nr. 134237-50-6); (+/–)-β-HBCD (1,2,5,6,9,10-heksabrom-(1R,2S,5R,6R,9R,10S)-rel-ciklododekāns, *CAS* Nr. 134237-51-7) un (+/–)-γ-HBCD (1,2,5,6,9,10-heksabrom-(1R,2R,5R,6S,9S, 10R)-rel-ciklododekāns, *CAS* Nr. 134237-52-8) klātbūtni zivīs un citās jūras veltēs, gaļā un gaļas produktos, pienā un piena produktos, olās un olu produktos, kā arī maisījumā zīdaiņiem un papildu ēdināšanas maisījumā zīdaiņiem. HBCDD noteikšanai izmantotās analīzes metodes ietver stereoizomēru noteikšanu, un kvantitatīvās noteikšanas robežai būtu jābūt 0,01 ng/g slapjā svara vai mazāk;

c) par tetrabrombisfenolu A un tā atvasinājumiem: tetrabrombisfenola A (*TBBPA*, *CAS* Nr. 79-94-7) un, iespējams, *TBBPA* bismetilētera (*TBBPA-bME*, *CAS* Nr. 70156-79-5); *TBBPA* bis(2-hidroksietil) ētera (*TBBPA-bOHEE*, *CAS* Nr. 4162-45-2); *TBBPA* bisalilētera (*TBBPA-bAE*, *CAS* Nr. 25327-89-3); tetrabrombisfenol A bis(glicidilētera) (*TBBPA-bGE*, *CAS* Nr. 3072-84-2) un *TBBPA* bis(2,3-dibrompropil)ētera (*TBBPA-bDiBPrE*, *CAS* Nr. 21850-44-2) klātbūtni zivīs un citās jūras veltēs, gaļā un gaļas produktos, pienā un piena produktos, kā arī olās un olu produktos. Tetrabrombisfenola A un tā atvasinājumu noteikšanai izmantoto analīzes metožu kvantitatīvās noteikšanas robežai būtu jābūt 0,01 ng/g slapjā svara vai mazāk;

d) par bromēto fenolu un to atvasinājumu klasi: 2,4,6-tribromfenola (2,4,6-*TBP*, *CAS* Nr. 118-79-6); 2,4-dibromfenola (2,4-*DBP*, *CAS* Nr. 615-58-7); 4-bromfenola (4-*BP*, *CAS* Nr. 106-41-2); 2,6-dibromfenola (2,6-*DBP*, *CAS* Nr. 608-33-3); tetrabromētā bisfenola S (*TBBPS*, *CAS* Nr. 39635-79-5); tetrabrombisfenola S bismetilētera (*TBBPS-BME*, *CAS* Nr. 70156-79-5) klātbūtni zivīs un citās jūras veltēs. Bromēto fenolu un to atvasinājumu noteikšanai izmantoto analīzes metožu kvantitatīvās noteikšanas robežai būtu jābūt 0,01 ng/g slapjā svara vai mazāk;

e) par jaunieviestajiem un jaunatklātajiem bromētajiem antipirēniem: tris(2,3-dibrompropil) fosfāta (*TDBPP*, *CAS* Nr. 126-72-7); N,N'-etilēnbis(tetrabromftalimīda) (*EBTEBPI*, *CAS* Nr. 32588-76-4); heksabromciklodekāna (*HBCYD*, *CAS* Nr. 25495-98-1); bis(2-etilheksil) tetrabromftalāta (*BEH-TEBP*, *CAS* Nr. 26040-51-7); 2-etilheksil 2,3,4,5-tetrabrombenzoāta (EH-TBB, *CAS* Nr. 183658-27-7) un dibromneopentilglikola (DBNPG, *CAS* Nr. 3296-90-0) klātbūtni zivīs un citās jūras veltēs, gaļā un gaļas produktos (ieskaitot ēdamus subproduktus), dzīvnieku un augu taukos un eļļās, pienā un piena produktos, olās un olu produktos un zīdaiņu un mazu bērnu pārtikā. Jaunieviesto un jaunatklāto bromēto antipirēnu noteikšanai izmantoto analīzes metožu kvantitatīvās noteikšanas robežai būtu jābūt 1 ng/g slapjā svara vai mazāk.

4. Dalībvalstīm bromēto antipirēnu analīze būtu jāveic saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 882/2004 [1] III pielikumu, izmantojot analīzes metodi, kura ir atzīta par tādu, kas sniedz ticamus rezultātus.

5. Dalībvalstīm, izmantojot *EFSA* noteikto elektronisko ziņošanas formātu, būtu regulāri jāsniedz Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādei uzraudzības dati, kas izteikti, izmantojot kopējo svaru vai tauku svaru, kopā ar informāciju, lai tos apkopotu vienā datubāzē. Tām arī būtu jāiekļauj pieejamie iepriekšējo gadu dati, kas iegūti, izmantojot analīzes metodi, kura ir atzīta par tādu, kas sniedz ticamus rezultātus, lai uzraudzītu eksponētības tendences.

Briselē, 2014. gada 3. martā

Komisijas vārdā –
Komisijas loceklis
Tonio BORG

[1] Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regula (EK) Nr. 882/2004 par oficiālo kontroli, ko veic, lai nodrošinātu atbilstības pārbaudi saistībā ar dzīvnieku barības un pārtikas aprites tiesību aktiem un dzīvnieku veselības un dzīvnieku labturības noteikumiem (OV L 165, 30.4.2004., 1. lpp.).